សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

លេខ ៣៨ ក្រ-ច

ក្រឹត្យ-ច្បាប់

ស្តីពី

កិច្ចសន្យា និងការទទួលខុសត្រូវក្រៅកិច្ចសន្យា

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

នៃ

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

-បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំរដ្ឋសភា និងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋនៃសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមក្រឹត្យលេខ ០៤ ក្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២

-បានឃើញច្បាប់ ស្តីពីអង្គការចាត់តាំងនិងសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលប្រកាសអោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ០៣ ក្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២

-បានឃើញច្បាប់ ស្តីពីការចាត់តាំងអង្គការតុលាការ និងអយ្យការអមតុលាការ ដែលប្រកាសអោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ០២ ក្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២

-បានឃើញច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតតុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ដែលប្រកាស អោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ២៨ ក្រ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៥

-បានឃើញក្រឹត្យ-ច្បាប់លេខ៣៤ ក្រ.ច ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៨៧ ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់តុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល

-បានឃើញក្រឹត្យ-ច្បាប់លេខ០៧ ក្រ.ច ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨២ ស្តីពីសមត្ថកិច្ច និងនីតិវិធីនៃការធ្វើច្បាប់ និងបទបញ្ជា

-តាមសំណើររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

សម្រេច

ជំពូកទី ១

អំពីកិច្ចសន្យា

ផ្នែកទី ១

បទបញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា១ -កិច្ចសន្យា គឺជាឆន្ទៈព្រមព្រៀងរវាងបុគ្គលពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់ ដើម្បីបង្កើតកែប្រែ ឬ រំលត់កាតព្វកិច្ចណាមួយ ឬច្រើនដែលទាក់ទងនឹងខ្លួន ។

-ក្នុងអត្ថន័យខាងលើ បុគ្គលអាចជារូបវន្តបុគ្គល ឬ ជានីតិបុគ្គល ។

-នីតិបុគ្គល អាចធ្វើកិច្ចសន្យាតាមរយៈបុគ្គល ដែលជាតំណាងរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា២ -កិច្ចសន្យាទាំងឡាយ ត្រូវរួមចំណែកក្នុងការផ្សាភ្ជាប់ផលប្រយោជន៍បុគ្គល និងផលប្រយោជន៍សង្គម ។ ភាគីនៃកិច្ចសន្យាត្រូវសហការនឹងគ្នាក្នុងបរិយាកាសទុកចិត្តស្មោះត្រង់នឹងគ្នា អនុវត្តសមស្របនឹងគោលការណ៍ សីលធម៌ សង្គមហើយជាពិសេសកំចាត់ចោលនូវគំនិតមនុស្សជិះជាន់មនុស្ស ។

ផ្នែកទី ២

សុពលភាព និងទម្រង់នៃកិច្ចសន្យា

មាត្រា៣ -កិច្ចសន្យាទាំងឡាយនឹងយកជាការបានលុះណាតែកាតព្វកិច្ចដែលកើតអំពីកិច្ចសន្យានេះ៖

១-កើតចេញពីការព្រមព្រៀងដោយពិតប្រាកដ និងដោយសេរី

២-កើតចេញពីជនដែលមានសមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យា

៣-មានកម្មវត្ថុមួយដែលជាក់លាក់ដែលអាចធ្វើកើត និងដែលស្របច្បាប់របៀបរៀបរយសាធារណៈឬទំនៀមទំលាប់ដ៏ល្អប្រពៃ ។

មាត្រា៤ -កិច្ចសន្យាអាចធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។ ច្បាប់អាចកំណត់អោយមានទម្រង់មួយជាក់លាក់ ក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលមិនបានធ្វើតាមទម្រង់ដែលច្បាប់បានកំណត់ត្រូវទុកជាមោឃៈលើកលែងតែមានបទបញ្ញត្តិនៃវិធានច្បាប់ណាមួយកំណត់ផ្ទុយពីនេះ ។

កិច្ចសន្យាគ្រប់ប្រភេទស្តីពីប្រាក់ ឬ វត្ថុដែលមានចំនួន ឬ មានតម្លៃលើសពីប្រាំពាន់រៀលត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។

ផ្នែកទី ៣

មោឃភាពនៃកិច្ចសន្យា

មាត្រា៥ -ត្រូវទុកជាមោឃៈដាច់ខាត៖

-កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលមិនស្របនឹងច្បាប់ របៀបរៀបរយសាធារណៈ ឬ ទំនៀមទំលាប់ដ៏ល្អប្រពៃ ។

-កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលមិនស្របនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម ឬ មិនស្របនឹងគោលការណ៍សីលធម៌សង្គម

-កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលមានតាវកាលិក (កម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា)មិនអាចធ្វើកើត ។

មាត្រា៦ -អាចទុកជាមោឃៈបាន៖

-កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណា ដែលមិនកើតចេញពីការព្រមព្រៀង ដោយពិតប្រាកដឬដោយសេរី

-កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលមិនកើតចេញពីបុគ្គលគ្មានសមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា៧ -មិនអាចចាត់ទុកថាមានការព្រមព្រៀងត្រឹមត្រូវទេ កាលណាការព្រមព្រៀងនោះធ្វើដោយការភ័ន្តច្រឡំ ដោយមានហឹង្សា ឬ ដោយការបន្លំបោកប្រាស់ ។

មាត្រា៨ -ការភ័ន្តច្រឡំនឹងទៅជាមូលហេតុមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាបាន បើមានការភ័ន្តច្រឡំទៅលើសារជាតិនៃរបស់ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា៩ -ហឹង្សានឹងទៅជាមូលហេតុមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាបាន កាលណាហឹង្សានោះជាការគំរាមកំហែង បង្ខិតបង្ខំតាមផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅលើភាគីណាមួយ ឬ ទៅលើប្តី ប្រពន្ធ បុព្វញាតិ ឬ បច្ឆាញាតិណាមួយរបស់ភាគីនោះ ។

មាត្រា១០ -ការបន្លំបោកប្រាស់ ជាមូលហេតុមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យា កាលណាមានឧបាយកល អំពើបញ្ឆោត អំពើបន្លំភូតភរប្រព្រឹត្តដោយភាគីណាមួយ ដែលជាហេតុបញ្ជាក់ច្បាស់ថា បើគ្មានកិច្ចកលទាំងនោះទេ ភាគីម្ខាងទៀតប្រាកដជាមិនធ្វើ កិច្ចសន្យានោះឡើយ ។

មាត្រា១១ -កាលណានៅពេលចុះកិច្ចសន្យា ភាគីណាមួយឆ្លៀតទាញយកប្រយោជន៍ពីស្ថានភាពភាគីម្ខាងទៀត ធ្វើ កិច្ចសន្យា ដោយមានចំណេញច្រើន មិនសមស្របមកលើខ្លួន ភាគីរងគ្រោះអាចប្តឹងបដិសេធកិច្ចសន្យានោះបានជា និច្ច ។

មាត្រា១២ -នៅពេលធ្វើកិច្ចសន្យា កាលណាមានភាពខុសគ្នាមិនសមស្របរវាងតម្លៃនៃតាវកាលិក និងតម្លៃតាវកាលិកតបវិញភាគីរងគ្រោះអាចប្តឹងបដិសេធកិច្ចសន្យាបាន ក្នុងលក្ខណៈដែលខ្លួនពុំដែលមានបំណងធ្វើអំណោយទេនោះ ។

មាត្រា១៣ -ភាគីដែលដោះសា សំអាងថាខ្លួនបានចុះកិច្ចសន្យាដោយមានការភ័ន្តច្រឡំ ដោយមានហឹង្សា ឬ ដោយមានការបន្លំបោកប្រាស់ ដើម្បីមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យានោះត្រូវជូនភស្តុតាង អំពីរឿងនេះ។

មាត្រា១៤ -ជនទាំងឡាយដែលមានអាយុគ្រប់១៨ ឆ្នាំ អាចធ្វើកិច្ចសន្យាបានគ្រប់ពេលវេលា លើកលែងតែជនគំហាត់ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា១៥ -អនីតិជនអាយុតិចជាង១៨ ឆ្នាំ មិនអាចធ្វើអោយកើតសិទ្ធិ ឬករណីកិច្ចនានា ជាពិសេសមិនអាចចុះកិច្ចសន្យា ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់ខ្លួនបានឡើយ ។

កិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងដោយអនីតិជន គ្មានការយល់ព្រមជាបឋមពីអ្នកអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់ខ្លួននឹងអាចយកទៅអនុវត្តបាន លុះត្រាតែអ្នកអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ឯកភាពលើកិច្ចសន្យានោះ ក្រោយពេលដែលអនីតិជននោះចុះកិច្ចសន្យារួច ។

ប៉ុន្តែចំពោះកិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាធ្វើដោយអនីតិជន សម្រាប់បំពេញការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃនោះមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់នៃអនីតិជននោះឡើយ ។

មាត្រា១៦ -គូសន្យានៃអសមត្ថជន មិនអាចដោះសាដើម្បីគេចកែពីកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យា ដោយសំអាងថារូបជនដែលចុះកិច្ចសន្យាជាមួយគ្នានឹងខ្លួននោះជាអសមត្ថជនបានឡើយ ។

មាត្រា១៧ -កិច្ចសន្យាទាំងឡាយត្រូវមានវត្ថុជាវត្ថុស្ថិតក្នុងពាណិជ្ជកម្ម។ វត្ថុនោះត្រូវចែងអោយបានប្រាកដ ដោយឡែកពីគ្នាតាមប្រភេទ តាមបរិមាណ និងតាមគុណភាព ។

វត្ថុដែលនឹងមានក្នុងអនាគតកាលក៏អាចជាវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាបានដែរ។ ប៉ុន្តែកិច្ចសន្យាលក់មរតកដែលមានម្ចាស់នៅរស់ពុំអាចធ្វើបានឡើយ ទោះបីម្ចាស់មរតកនោះយល់ព្រមផងក៏ដោយ ។

មាត្រា១៨ -ជនគ្រប់រូបអាចនឹងប្តឹងសុំមោឃភាពដាច់ខាតនៃកិច្ចសន្យាដែលមានចែងក្នុងមាត្រា៥ បានគ្រប់ពេលវេលា ។

មាត្រា១៩ -ក្នុងករណីមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាបណ្តាលមកពីមូលហេតុអសមត្ថភាព ការភ័ន្តច្រឡំ ហឹង្សា ឬ ការបន្លំបោកប្រាស់ ការសុំមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យានេះអាចនឹងធ្វើបានដោយភាគីរងគ្រោះ ឬ ដោយជនទាំងឡាយដែលមានប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ក្នុងការសុំមោឃភាពនោះ ។

ភាគីរងគ្រោះឬ ជនដែលមានប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ក្នុងការសុំមោឃភាព ត្រូវអោយដំណឹងទៅភាគីម្ខាងទៀត ។ ភាគីដែលទទួលដំណឹងត្រូវឆ្លើយតបជាបន្ទាន់។ ក្រោយពេលអោយដំណឹងភាគីរងគ្រោះ ឬ ជនដែលមានប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ក្នុងការសុំមោឃភាព អាចសុំប្តឹងមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យានោះក្នុងរយៈពេល១២ខែ យ៉ាងយូរ ។

មាត្រា២០ -សិទ្ធិប្តឹងមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៩ ត្រូវរលត់ប្រសិនបើក្រោយពីពេលប្តឹងសុំអោយមានមោឃភាពនោះមកជនដែលមានសិទ្ធិប្តឹងនេះយល់ព្រមអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬ សុំឈប់ប្តឹងវិញដោយលាយល័ក្ខអក្សរ អំពីមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យានោះ ។

មាត្រា២១ -ក្នុងករណីមានមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាស្ថានភាព ដែលមាននៅពេលមុនចុះកិច្ចសន្យាត្រូវមានឡើងវិញ

ផ្នែកទី ៤

អនុភាព និងការបកស្រាយនៃកិច្ចសន្យា

មាត្រា២២ -កិច្ចសន្យាទុកជាច្បាប់របស់គូភាគី ។

កិច្ចសន្យានឹងអាចកែប្រែបានលុះត្រាតែមានការយល់ព្រមរបស់គូភាគី កិច្ចសន្យាត្រូវយកទៅអនុវត្តដោយសុចរិត និងតាមបំណងរបស់គូភាគី ។

កិច្ចសន្យាមានអានុភាពតទៅលើភាគីនៃកិច្ចសន្យាតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា២៣ -កាលបើកិច្ចសន្យាធ្វើឡើងដោយមានន័យមិនច្បាស់ កិច្ចសន្យានោះត្រូវបកស្រាយតាមទម្លាប់ប្រើ ឬតាមទំនៀមទំលាប់នៃកន្លែងដែលកិច្ចសន្យានោះបានធ្វើ កុំអោយតែការបកស្រាយនោះផ្ទុយនឹងបទបញ្ញត្តិនៃក្រឹត្យច្បាប់នេះ ។ ក្នុងករណីសង្ស័យ កិច្ចសន្យាត្រូវបានបកស្រាយជាប្រយោជន៍នៃភាគីកូនបំណុល ។

មាត្រា២៤ -ភាគីកូនបំណុលនៃកិច្ចសន្យាមានកាតព្វកិច្ចសងដោយទ្រព្យសម្បត្តិជាចលនវត្ថុ និងអចលនវត្ថុបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត ។

ផ្នែកទី ៥

អាជ្ញាយុកាលនៃកិច្ចសន្យា

មាត្រា២៥ -លើកលែងតែច្បាប់ចែងផ្សេងពីនេះ កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យាត្រូវផុតអាជ្ញាយុកាល កាលបើភាគីដើមបំណុលមិនប្តឹងទាមទារអោយអនុវត្តក្នុងអំឡុង ប្រាំឆ្នាំគិតពីថ្ងៃកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា ឬ បើគ្មានកំណត់ថ្ងៃទេត្រូវគិតពីថ្ងៃចុះកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា២៦ -អាជ្ញាយុកាលត្រូវបានផ្អាកសិន កាលបើភាគីកូនបំណុលអវត្តមានពិលំនៅស្ថាន ហើយអវត្តមាននេះត្រូវបានរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

បណ្តឹងរបស់ភាគីដើមបំណុល ក៏ត្រូវផ្អាកអាជ្ញាយុកាលនៃកិច្ចសន្យាដែរ ។

មាត្រា២៧ -កូនបំណុល ឬ អ្នកធានាអាចនឹងលើកយកអាជ្ញាយុកាលមកតវ៉ាបាន ។ បើកូនបំណុល ឬ អ្នកធានាពុំបានលើកយកអាជ្ញាយុកាលមកតវ៉ាទេ តុលាការប្រជាជនត្រូវលើកជួសសាមីខ្លួន ។

មាត្រា២៨ -ភាគីកូនបំណុល ឬ អ្នកធានាដែលបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដែលផុតអាជ្ញាយុកាលរួចទៅហើយ ពុំអាចទាមទារយកចំនួនទឹកប្រាក់ ឬ តំលៃនោះមកវិញបានឡើយ ។

ផ្នែកទី ៦

ការអនុវត្តកិច្ចសន្យា

មាត្រា២៩ -កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ត្រូវតែអនុវត្តយ៉ាងទៀងទាត់ និងត្រឹមត្រូវ ជាពិសេសអំពីបរិមាណ គុណភាព ទីកន្លែង និងរយៈពេលកំណត់ ។

មាត្រា៣០ -ភាគីនីមួយៗនៃកិច្ចសន្យាគឺៈ

-កូនបំណុលចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ

-ដើមបំណុលចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវទារ

មាត្រា៣១ -ភាគីដើមបំណុលមិនអាចត្រូវបានបង្ខំ៖

-អោយទទួលយកវត្ថុផ្សេងពីវត្ថុដែលខ្លួនត្រូវបាននោះឡើយ ថ្វីត្បិតតែតម្លៃនៃវត្ថុបង្ខំអោយយកនោះស្មើ ឬលើសតម្លៃនៃវត្ថុដែលខ្លួនត្រូវបាន ។

-អោយព្រមទទួលនូវការអនុវត្តមួយផ្នែកនៃកិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែដោយយោលទៅលើស្មារតីសុចរិតនិងស្ថានភាពក្រលំបាករបស់ភាគីកូនបំណុល តុលាការប្រជាជនអាចអោយបន្តរយៈពេលអនុវត្ត និងបង្គាប់អោយបង្អង់សិន ក្នុងករណីពិសេសនេះ សេចក្តីសម្រេចត្រូវតែដាក់មូលហេតុអោយបានច្បាស់លាស់ ហើយតុលាការប្រជាជនត្រូវប្រើអំណាចដោយប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត ។

មាត្រា៣២ -ការអនុវត្តកិច្ចសន្យាត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅលំនៅដ្ឋានរបស់កូនបំណុល ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាពុំបានកំណត់កន្លែង ផ្សេងទៀត ។

មាត្រា៣៣ -ក្នុងករណីគ្មានកំណត់រយៈពេលដើម្បីអនុវត្តកិច្ចសន្យា កូនបំណុលអាចសង ឬ ផ្តល់នៅពេលណាក៏បាន ។

ជំពូកទី ២
អំពីកិច្ចសន្យាមួយចំនួនដែលប្រើញឹកញាប់
ផ្នែកទី ១ ការលក់

មាត្រា៣៤ -ការលក់ជាកិច្ចសន្យាមួយដែលបុគ្គលមានកាតព្វកិច្ចផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃវត្ថុមួយ ឬ សិទ្ធិណាមួយអោយទៅបុគ្គលណា ម្នាក់ទៀតដែលមានកាតព្វកិច្ចត្រូវប្រគល់ប្រាក់ថ្លៃវត្ថុ ឬ សិទ្ធិនោះមកវិញ ។

មាត្រា៣៥ -ត្រូវទុកជាមោឃៈ

- ការលក់វត្ថុរបស់អ្នកដទៃ
- ការលក់វត្ថុពីប្តីអោយទៅប្រពន្ធ ឬ ពីប្រពន្ធអោយទៅប្តី
- ការលក់វត្ថុអវិភាគ ដែលបំបែកពីគ្នាមិនបាន ដោយសហកម្មសិទ្ធិករម្នាក់ដោយគ្មានបានទទួលការព្រមព្រៀង ពីសហកម្មសិទ្ធិករឯទៀត ។

១-កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកលក់

មាត្រា៣៦ -អ្នកលក់អ្នករក្សាទុកវត្ថុអោយបានយូរដប់ថ្ងៃកំណត់ ដើម្បីអាចបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវប្រគល់វត្ថុនោះ ។

មាត្រា៣៧ -អ្នកលក់ត្រូវជៀសវាងកុំផ្លាស់ប្តូរ កែប្រែវត្ថុតាមរបៀបណាក៏ដោយ ចាប់តាំងពីថ្ងៃលក់រហូតដល់ថ្ងៃប្រគល់វត្ថុ ។

មាត្រា៣៨ -អ្នកលក់ត្រូវទទួលខុសត្រូវអំពីការអន្តរាយដែលបណ្តាលឡើងដល់វត្ថុនោះរហូតដល់ថ្ងៃប្រគល់ ។ ការលក់អាចរំលាយចោលបាន ប្រសិនបើវត្ថុដែលលក់នោះបាត់ ឬ ខូចខាតច្រើន មុនពេលប្រគល់ ឬ ក្នុងករណីដែលអ្នកលក់រកវត្ថុដូចគ្នា មកជំនួសមិនបាន ។ ប្រសិនបើការលក់ត្រូវរំលាយចោល អ្នកលក់ត្រូវបង់ជម្ងឺចិត្តអោយអ្នកទិញចំពោះការបាត់វត្ថុ ឬ ការខូចខាតវត្ថុ បណ្តាលមកពីកំហុសរបស់អ្នកលក់ ។

មាត្រា៣៩ -អ្នកលក់ត្រូវប្រាប់អ្នកទិញនូវគុណភាពជាសារវន្តនៃវត្ថុ ព្រមទាំងស្ថានភាពទាំងឡាយសំខាន់ៗ ទាក់ទងនឹងវត្ថុនោះ ជាពិសេសប្រាប់អំពិសិទ្ធិដែលអ្នកដទៃមានលើវត្ថុនោះ ឬ អំពីបន្ទុកដែលមានលើវត្ថុនោះ ។ ម៉្យាងទៀតអ្នកលក់ក៏ត្រូវប្រគល់ដល់ដៃអ្នកទិញនូវឯកសារទាំងឡាយទាក់ទងនឹងស្ថានភាពទាំងនោះ ។

មាត្រា៤០ -អ្នកលក់ត្រូវប្រគល់ពុំមែនតែវត្ថុដើមប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវប្រគល់ផល ឬ វត្ថុវាយរងទាក់ទងនឹងវត្ថុដើមទៀតផង ។ ក្នុងរឿងលក់អចលនវត្ថុ ការប្រគល់ប័ណ្ណនៃអចលនវត្ថុទុកជាការប្រគល់អចលនវត្ថុដ៏ត្រឹមត្រូវប្រាក់ចំណាយក្នុង ការប្រគល់វត្ថុត្រូវធ្លាក់មកលើអ្នកលក់ ប្រសិនបើគ្មានចែងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទេនេះ ។
មាត្រា៤១ -ចំពោះអចលនវត្ថុ ការផ្ទេរសិទ្ធិរបស់អ្នកលក់ទៅអ្នកទិញទុកជាត្រឹមត្រូវបានលុះត្រាតែសំបុត្រលក់នោះមានសេចក្តីបញ្ជាក់និងប្រថាប់ត្រា ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលសំបុត្រនោះមានសេចក្តីបញ្ជាក់ និងប្រថាប់ត្រាតតីយជនជំទាស់លែងបាន ។

ចំពោះចលនវត្ថុការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទុកជាត្រឹមត្រូវបាន ហើយតតិយជនក៏ជំទាស់លែងបាន ចាប់តាំងពីពេលដែលប្រគល់វត្ថុនោះដល់ដៃអ្នកទិញ លើកលែងតែការលក់ត្រូវធ្វើជាសំបុត្រមានសេចក្តីបញ្ជាក់ ក្នុងករណីខាងក្រោមនេះតតីយជនជំទាស់លែងបានចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលសំបុត្រនេះមានសេចក្តីបញ្ជាក់ ។
មាត្រា៤២ -អ្នកលក់ពុំទទួលខុសត្រូវចំពោះវិការៈដែលមើលឃើញពីខាងក្រៅទេ ប៉ុន្តែត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះវិការៈដ៏កំបាំង ដែលមានមុនពេលលក់ ។

បើអ្នកទិញមានភស្តុតាង វិការៈនេះមានមុនពេលលក់ អ្នកទិញអាចទាមទារអោយរំលាយការលក់នោះចោល ឬក៏បន្ថយថ្លៃបាន ។ ទោះនឹងលែងទិញក្តី ទោះនឹងទាមទារអោយបន្ថយថ្លៃក្តី អ្នកទិញត្រូវតវ៉ាក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំចាប់គិតពីថ្ងៃប្រគល់វត្ថុ ។ បើគ្មានការតវ៉ាក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំនោះទេ ការនៅស្ងៀមរបស់ខ្លួនទុកដូចជាការយល់ព្រម ។
មាត្រា៤៣ -អ្នកលក់ត្រូវធានាដល់អ្នកទិញ ចំពោះការរំខានណា ដែលតតីយជនគំរាមថា នឹងប្តឹងអោយដកហូតវត្ថុពីអ្នកទិញវិញ។ សេចក្តីគំរាមថាប្តឹងអោយដកហូតនោះកើតឡើង លុះត្រាដែលតតីយជនទាមទារអោយអ្នកទិញទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើវត្ថុនោះ ។
មាត្រា៤៤ -ខណៈណាមានតតីយជនគំរាមថា នឹងប្តឹងអោយដកហូត អ្នកទិញអាចទៅហៅអ្នកលក់អោយមកធានារ៉ាប់រងភ្លាមបាន ។ ខណៈនោះអ្នកលក់ត្រូវបញ្ចេញប័ណ្ណរបស់ខ្លួន ប្រើគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីអោយតតីយជនលែងប្តឹងទៅវិញ ឬ ក៏អោយបានឈ្នះតតីយជននោះតាមអំណាចសាលក្រមរបស់តុលាការ ។
មាត្រា៤៥ -បើអ្នកលក់ដែលអ្នកទិញបានហៅអោយមកធានារ៉ាប់រងជួសខ្លួនរំងាប់សេចក្តីដែលតតីយជនប្រកាន់នោះបានអ្នកទិញមិនត្រូវបានជម្ងឺចិត្តអ្វីឡើយ ។

បើអ្នកលក់រំងាប់សេចក្តីរំខាននោះមិនបានទេ ការប្តឹងផ្តល់ក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមដំណើរ ។
មាត្រា៤៦ -បើតុលាការកាត់សេចក្តីអោយដកហូតវត្ថុ អ្នកលក់ត្រូវបង្វិលថ្លៃទាំងអស់ដែលខ្លួនបានទទួលអោយអ្នកទិញវិញ ម្យ៉ាងទៀតអ្នកលក់ត្រូវចេញជម្ងឺចិត្តផង នៅក្នុងជម្ងឺចិត្តនោះត្រូវគិតប្រាក់បង់ខាតក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យា និងប្រាក់ចំណាយផ្សេងៗ ដែលអ្នកទិញគិតបញ្ចូលទៅក្នុងវត្ថុនោះតាំងពីថ្ងៃលក់មក ។
មាត្រា៤៧ -បើអ្នកលក់ស្លាប់ កាតព្វកិច្ចនៃការទទួលរ៉ាប់រងត្រូវធ្លាក់ទៅលើទាយាទទាំងអស់នៃអ្នកលក់ ។
មាត្រា៤៨ -បើវត្ថុដែលលក់នោះបានមកដោយអំពើល្មើសជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬ ជាបទល្មើសមធ្យមអ្នកទិញកាលបើដឹងហើយអាចប្តឹងទាមទារអោយរំលាយការលក់នោះវិញបាន ទោះបីគ្មានតតីយជនណាគំរាមកំហែងដកហូតវត្ថុនោះវិញក៏ដោយ ។ កិច្ចសន្យាដែលផ្ទុយពិសេចក្តីនេះ ត្រូវទុកជាមោឃៈ។
មាត្រា៤៩ -ប្រសិនបើវត្ថុដដែលហើយលក់អោយច្រើននាក់តៗគ្នា អ្នកទិញក្រោយគេបង្អស់ត្រូវហៅអ្នកដែលលក់អោយខ្លួនមកធានារ៉ាប់រង ។ អ្នកលក់នេះនឹងប្រកាន់អ្នកដែលលក់អោយខ្លួនតៗគ្នាទៅទៀតតាមត្រូវការ ។

២-ភារកិច្ចនៃអ្នកទិញ

មាត្រា៥០ -អ្នកទិញត្រូវប្រគល់ប្រាក់នៅថ្ងៃ និងនៅទីកន្លែងដែលបានកំណត់។ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាពុំមានកំណត់ទីកន្លែង និងថ្ងៃដែលត្រូវប្រគល់ប្រាក់ទេត្រូវសន្មត់ថាការប្រគល់ប្រាក់ត្រូវធ្វើនៅទីកន្លែង និងនៅពេលដែលប្រគល់វត្ថុ

មាត្រា៥១ -កិច្ចសន្យាអាចតម្រូវអោយអ្នកទិញបង់ការប្រាក់នៃតម្លៃវត្ថុ ក្នុងករណីមានការប្រគល់យឺតយ៉ាវ អត្រានៃការប្រាក់នោះមិនអាចគិតអោយលើសពី ៥ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមិនកំណត់អំពីការប្រាក់ទេ អ្នកទិញត្រូវចេញតែថ្លៃវត្ថុដែលចុះក្នុងកិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលវត្ថុនោះបង្កើតជាផល ឬ ជាផលទុន ការប្រាក់ត្រូវគិតតាមអត្រាដែលច្បាប់កំណត់ ។

មាត្រា៥២ -បើអ្នកទិញបានទទួលវត្ថុហើយ ហើយមានគេប្រកាន់ថានឹងប្តឹងអោយដកហូតវត្ថុនោះវិញ អ្នកទិញអាចមិនទាន់បង់ ថ្លៃវត្ថុនោះបាន ។ អ្នកទិញត្រូវប្រគល់ថ្លៃវត្ថុនោះទៅអោយអ្នកលក់កាលណាការរំខានបានត្រូវរំងាប់វិញហើយ ។

មាត្រា៥៣ -ដរាបណាអ្នកទិញមិនទាន់ចេញថ្លៃអោយ ដរាបនោះអ្នកលក់មានសិទ្ធិឃ្មាតវត្ថុនោះទុកដែរ ។

មាត្រា៥៤ -បើដល់ថ្ងៃសន្មត់ហើយ អ្នកទិញមិនបានបង់ថ្លៃ អ្នកលក់អាចសុំរំលាយការលក់នោះវិញបានប្រសិនបើអ្នកលក់មិនចង់ប្តឹងទារថ្លៃនោះទេ ។

ដរាបណាភាគខ្លះនៃថ្លៃមិនទាន់សងអស់ ដរាបនោះអ្នកលក់អាចសុំរំលាយការលក់បាន ។

មាត្រា៥៥ -ការរំលាយការលក់តម្រូវអោយភាគីទាំងសងខាងនៃកាតព្វកិច្ច បង្វិលរបស់ដែលខ្លួនបានទទួលអោយគ្នាវិញ ។ អ្នកទិញត្រូវបង្វិលវត្ថុព្រមទាំងផល ឬ ផលទុន ដែលខ្លួនបានយក ។

អ្នកលក់ត្រូវសងទៅអ្នកទិញវិញនូវប្រាក់ដែលអ្នកទិញបានចេញក្នុងថ្លៃវត្ថុ ហើយត្រូវគិតការប្រាក់តាមអត្រាតាមច្បាប់កំណត់ តាំងពីថ្ងៃដែលបានសងថ្ងៃមួយលើកៗ ។

ផ្នែកទី ២

ការខ្ចីមានការប្រាក់

មាត្រា៥៦ -ការខ្ចីមានការប្រាក់ ជាកិច្ចសន្យាដែលបុគ្គលម្នាក់ប្រគល់ប្រាក់អោយទៅបុគ្គលម្នាក់ទៀត ហើយបុគ្គលក្រោយនេះ មានកាតព្វកិច្ចសងវិញដោយមានតំឡើងទឹកប្រាក់ទៅតាមពេលវេលានៃកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា៥៧ -កិច្ចសន្យាត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខអក្សរ កិច្ចសន្យាត្រូវកំណត់អោយច្បាស់អំពីឈ្មោះ ទីលំនៅរបស់ភាគី ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលខ្ចីចំនួនការប្រាក់រយៈពេលខ្ចី និងថ្ងៃសងវិញ។កូនបំណុលត្រូវចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យានោះ ។

មាត្រា៥៨ -បើកិច្ចសន្យាមិនកំណត់ថ្ងៃសង និងមិនកំណត់ការប្រាក់នោះទេ សន្មត់ថាគូភាគីព្រមព្រៀងចុះកិច្ចសន្យាសម្រាប់រយៈ ពេលមួយឆ្នាំ ដោយគ្មានការប្រាក់ ។

មាត្រា៥៩ -នឹងអាចអោយយកការប្រាក់នៃប្រាក់ខ្ចីបាន លុះត្រាតែមានការព្រមព្រៀងនៃគូភាគីក្នុងកិច្ចសន្យា។អត្រានៃការប្រាក់មិនត្រូវអោយលើសពី៥ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ លើកលែងតែមានបទបញ្ញត្តិចែងផ្ទុយពីនេះ ។

មាត្រា៦០ -ការប្រាក់ដែលអ្នកអោយខ្ចីបានយកលើសរហូតមកក្នុងពេលដែលជំពាក់ ត្រូវកាត់ដាក់ជាសំណងប្រាក់ដើម ។

បើអ្នកខ្ចីបានសងលើសពីប្រាក់ដើម និងការប្រាក់តាមច្បាប់កំណត់ អ្នកអោយខ្ចីនឹងត្រូវបង្ខំអោយសងប្រាក់ដែលខ្លួន បានយកលើសខុសច្បាប់នោះទៅអ្នកខ្ចីវិញ ព្រមទាំងតម្រូវអោយបង់ការប្រាក់ផង គិតពីថ្ងៃដែលបានសង ក្នុងករណីនេះអ្នកអោយខ្ចីត្រូវជាប់ចោទតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមានថែមទៀត ។

មាត្រា៦១ -ការប្តឹងទារប្រាក់មុនពេលផុតកំណត់នៃកិច្ចសន្យា មិនអាចធ្វើបានទេ ។ ប៉ុន្តែបើអ្នកជំពាក់បំណុលស្លាប់ប្រាក់ដែលជំពាក់នោះតម្រូវអោយទារភ្លាមបានហើយទាយាទនៃអ្នកស្លាប់ត្រូវកាត់មរតកសងជាមុនសិនរួចសឹមចែកមរតកជាក្រោយ ។

មាត្រា៦២ -ដើមបំណុលត្រូវប្រគល់សំបុត្រជំពាក់ ឬ សំបុត្របញ្ជាក់អំពីការសងប្រាក់អោយកូនបំណុលនៅពេលកូនបំណុលសងប្រាក់ទៅខ្លួន ។

មាត្រា៦៣ -ការខ្ចីមានការប្រាក់លើទ្រព្យសម្បត្តិចលនវត្ថុឯទៀត ត្រូវប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ញត្តិកំណត់សម្រាប់ការខ្ចីប្រាក់ដែរ ។

ផ្នែកទី ៣
ការបញ្ចាំចលនវត្ថុ

មាត្រា៦៤ -ការបញ្ចាំចលនវត្ថុ ជាកិច្ចសន្យាដែលកូនបំណុលយកទ្រព្យសម្បត្តិចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនទៅទុកនៅដៃដើមបំណុល ដើម្បីធានាសំណងបំណុល ។

ដើមបំណុលដែលមានចលនវត្ថុនៅក្នុងដៃ មានសិទ្ធិយកប្រាក់សំណងដែលបានមកពីការលក់ចលនវត្ថុបញ្ចាំមុនដើមបំណុលឯទៀត ។

មាត្រា៦៥ -កិច្ចសន្យាបញ្ចាំចលនវត្ថុត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។ ទ្រព្យដាក់ធានាត្រូវបានប្រគល់ដល់ដៃនៃដើមបំណុល ទើបកិច្ចសន្យានោះទុកជាបានការ ។

កិច្ចសន្យាត្រូវកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលជំពាក់ និងវត្ថុដែលបញ្ចាំអោយបានច្បាស់លាស់ ។

បើកិច្ចសន្យាមិនកំណត់ថាត្រូវមានការប្រាក់ទេ មិនកំណត់ពេលវេលាដែលត្រូវសងទេ បំណុលនោះត្រូវទុកជាអោយខ្ចីដោយតតយកការប្រាក់ក្នុងកំណត់មួយឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃដែលចុះកិច្ចសន្យានោះ ។

មាត្រា៦៦ -ដើមបំណុលគ្មានសិទ្ធិចាត់ចែងវត្ថុបញ្ចាំតាមអំពើចិត្តរបស់ខ្លួនបានទេ ដើមបំណុលមានករណីកិច្ចទុកវត្ថុនោះអោយគង់វង់ និងថែរក្សាអោយបានល្អ ។ ក្នុងករណីដែលវត្ថុបញ្ចាំនោះត្រូវបានខូចខាត ឬ បាត់បង់បណ្ដាលមកពីកំហុសរបស់ខ្លួន ដើមបំណុលត្រូវជួសជុលសំណងវត្ថុបញ្ចាំនោះ ។

មាត្រា៦៧ -ប្រសិនបើគ្មានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាជាលាយល័ក្ខអក្សរច្បាស់លាស់ទេ ដើមបំណុលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយយកវត្ថុបញ្ចាំនោះទៅប្រើប្រាស់ ឬ ទាញយកផលប្រយោជន៍ពីវត្ថុបញ្ចាំនោះបានទេ។ ប៉ុន្តែដើមបំណុលត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយទទួលយកផលធម្មជាតិនៃវត្ថុបញ្ចាំនោះបាន ។ ផលនោះទុកជាអាទិ៍សម្រាប់ចំណាយចាំបាច់ទាំងឡាយ ។

ប្រសិនបើដើមបំណុលប្រើវត្ថុបញ្ចាំនោះដោយរំលោភលើកិច្ចសន្យា កូនបំណុលអាចសុំប្ដឹងដកវត្ថុបញ្ចាំមកវិញបាន ។

មាត្រា៦៨ -ប្រសិនបើដើមបំណុលចាត់ចែងចំណាយវត្ថុបញ្ចាំដោយគ្មានបានទទួលការព្រមព្រៀងជាមុនពីកូនបំណុល បំណុលនឹងត្រូវជាប់ចោទតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

មាត្រា៦៩ -កាលណាដល់ថ្ងៃកំណត់ហើយសំណងក៏ត្រូវបានប្រគល់អោយគ្រប់ចំនួនរួចស្រេចនោះ ដើមបំណុលត្រូវប្រគល់វត្ថុបញ្ចាំទៅម្ចាស់ដើមវិញ ។ បើកូនបំណុលមិនទាន់សងគ្រប់ចំនួនទេ ដើមបំណុលនឹងរក្សាទុកវត្ថុដែលបញ្ចាំនោះសិនបាន ។

មាត្រា៧០ -ប្រសិនបើដល់ថ្ងៃកំណត់ ហើយកូនបំណុលមិនលោះ ដើមបំណុលអាចទាមទារតាមរយៈតុលាការប្រជាជនអោយលក់វត្ថុបញ្ចាំ ប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់ ត្រូវសងទៅដើមបំណុលដែលបានទទួលបញ្ចាំវត្ថុនោះ ប្រាក់សល់ពីនោះត្រូវប្រគល់អោយកូនបំណុល ឬ ដើមបំណុលឯទៀតដែលមានបំណុលដល់កំណត់ត្រូវសង ។

បើប្រាក់ថ្លៃលក់វត្ថុនោះមិនគ្រប់គ្រាន់នឹងសងបំណុលដែលបញ្ចាំវត្ថុនោះទេ កូនបំណុលត្រូវនៅជំពាក់បំណុលដែល នៅសល់តទៅទៀត ។

មាត្រា៧១ -ត្រូវទុកជាមោឃៈកិច្ចសន្យាទាំងឡាយណា ដែលកំណត់អោយដើមបំណុលទៅជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃវត្ថុបញ្ចាំ ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច ។

ផ្នែកទី ៤
កិច្ចសន្យាសហគ្រាស

មាត្រា៧២ -កិច្ចសន្យាសហគ្រាស ជាកិច្ចសន្យាដែលបុគ្គលមួយទទួលបន្ទុកធ្វើការងារអ្វីមួយអោយបុគ្គលមួយទៀតដោយយកថ្លៃសមស្របនឹងទំហំនៃការងារនោះ ។

មាត្រា៧៣ -ប្រសិនបើថ្លៃការងារមិនបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា តុលាការត្រូវវិនិច្ឆ័យកំណត់ថ្លៃទៅតាមទំលាប់នៃកន្លែងធ្វើការនោះ ។

មាត្រា៧៤ -ការងារត្រូវធ្វើអោយត្រឹមត្រូវតាមកិច្ចសន្យា ។ បើការងារដែលបានធ្វើនោះមិនត្រូវតាមកំណត់ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាទេ អ្នកជួលអាច

ក-ឬមួយមិនព្រមទទួលយកការងារនោះ ហើយក្នុងករណីនេះកិច្ចសន្យាអាចរំលាយបានដោយតម្រូវអោយអ្នកទទួលធ្វើបង់ជម្ងឺចិត្ត នឹងសងសំណងបង់ខាតផ្សេងៗ ប្រសិនបើមានទៅអោយអ្នកជួល ។

ខ-ឬមួយតម្រូវអោយធ្វើការកែប្រែចាំបាច់ក្នុងរយៈពេលកំណត់ តាមការព្រមព្រៀងនៃគូភាគីដោយអ្នកទទួលធ្វើចេញប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីសម្រួលតាមការកំណត់នៃកិច្ចសន្យាវិញ ។

គ-ឬមួយព្រមទទួលយកការងារនោះដោយបញ្ចុះថ្លៃ ។

មាត្រា៧៥ -ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាកំណត់រយៈពេលដែលការងារត្រូវតែធ្វើអោយហើយក្នុងពេលណាមួយ ហើយបើការងារនោះ ធ្វើមិនហើយតាមពេលកំណត់ កិច្ចសន្យាអាចលុបចោលវិញដោយពុំទាន់គិតដល់ជម្ងឺចិត្តដែលអ្នកជួលអាចទាមទារបាន ។

ប៉ុន្តែប្រសិនបើការងារយឺតយ៉ាវបណ្តាលមកពីករណីប្រធានសក្តិនោះអ្នកជួលពុំអាចទាមទារជម្ងឺចិត្តបានឡើយ

មាត្រា៧៦ -ប្រសិនបើអ្នកជួលបានសន្យាថានឹងបើកប្រាក់អោយមុនខ្លះ ឬ វត្ថុធាតុដើមខ្លះអោយទាន់ពេលវេលាហើយមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា នោះអ្នកជួលពុំអាចលើកយកការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្តការងារមកសំអាងដើម្បីបញ្ឈប់ កិច្ចសន្យានោះបានឡើយ ។

អ្នកទទួលធ្វើអាចសំអាងលើការខាតពេលវេលាចាំសម្ភារៈយូរ ដើម្បីលុបកិច្ចសន្យា។ ក្នុងករណីនេះអ្នកទទួលធ្វើត្រូវបានទទួលឈ្នួលសមស្របតាមការងារដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ។

មាត្រា៧៧ -អ្នកជួលអាចលុបចោលកិច្ចសន្យាបានជានិច្ច នៅមុនពេលការងារធ្វើហើយជាស្ថាពរ ប៉ុន្តែត្រូវគិតថ្លៃការងារដែលបានធ្វើគិតចំណាយផ្សេងៗ និងជម្ងឺចិត្តទៅអោយអ្នកទទួលធ្វើ ។

មាត្រា៧៨ -បើការងារត្រូវអន្តរាយមុនពេលធ្វើរួចដោយកំហុសនៃអ្នកទទួលធ្វើហើយអ្នកជួលបានបើកប្រាក់អោយមុន និងផ្តល់វត្ថុធាតុដើមអោយទៀត នោះអ្នកជួលមានសិទ្ធិទារសំណងស្មើនឹងការជួសជុលអន្តរាយបណ្តាលមកពីការបាត់វត្ថុ និងចំណាយផ្សេងៗ ដែលខ្លួនបានចាយក្នុងការជួលធ្វើនោះ ។ ប៉ុន្តែបើការខូចខាតបណ្តាលមកពីករណីប្រធានសក្តិ ភាគីនៃកិច្ចសន្យាត្រូវទទួលផលវិបាកដោយពុំអាចប្តឹងទាមទារពិញបានឡើយ ។

មាត្រា៧៩ -អ្នកទទួលធ្វើការងារនោះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវខាងបទរដ្ឋប្បវេណីចំពោះជនដែលខ្លួនប្រើអោយធ្វើការងារនោះ ។

មាត្រា៨០ -កាលបើការងារសម្រេចបានហើយ អ្នកទទួលធ្វើអាចទារថ្លៃនៅពេលប្រគល់ការងារបាន ។ការប្រគល់ថ្លៃការងារ ទុកជាការព្រមទទួលយកការងារដែលធ្វើរួច ។

មាត្រា៨១ -កាលបើក្រោយពីបានប្រគល់ការងារមកគុណវិបត្តិ ឬ វិការៈដ៏កំបាំងណាមួយបានផុសឡើងបណ្តាលមកពីកំហុសនៃអ្នកទទួលធ្វើក្នុងពេលដែលធ្វើការងារនោះ កិច្ចសន្យាត្រូវរំលាយចោល ឬ ត្រូវបង្វិលថ្លៃឈ្នួលខ្លះមានអ្នកជួលវិញ ឬ ក៏ការងារនោះត្រូវជួលជុលដោយបង់ខាតលើអ្នកទទួលធ្វើ ។

អ្នកជួលអាចប្តឹងបានតែក្នុងករណីដែលវិការៈនោះលេចឡើងក្នុងរយៈពេលដែលអ្នកទទួលធ្វើរ៉ាប់រងទទួលខុសត្រូវដូចមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ។ បើគ្មានចែងអំពីរយៈពេលរ៉ាប់រងទទួលខុសត្រូវក្នុងកិច្ចសន្យាទេ អ្នកជួលអាចប្តឹងបានក្នុងរយៈពេល៣ ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃដែលបានទទួលការងារនោះមក ។

មាត្រា៨២ -ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល បើអ្នកទទួលធ្វើស្លាប់ កិច្ចសន្យានោះត្រូវរំលាយ ។

ផ្នែកទី ៥

កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន

មាត្រា៨៣ -កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ជាកិច្ចសន្យាដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនសន្យាដឹកអ្នកដំណើរ ភារៈវត្ថុ ឬ ទំនិញពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ដោយយកថ្លៃតាមការព្រមព្រៀង ឬ តាមថ្ងៃកំណត់របស់រដ្ឋ ។

មាត្រា៨៤ -កាលណាអ្នកដឹកជញ្ជូនយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រគល់យានដឹកជញ្ជូន អ្នកជញ្ជូនមានសិទ្ធិបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាហើយតម្រូវះ

-អោយសងប្រាក់ចំណាយក្នុងការលើកដាក់ និងប្រាក់ដែលបានបង់រួចហើយទៅអោយអ្នកដឹកជញ្ជូនផ្សេងទៀត

-អោយសងជួលជុលអន្តរាយបណ្តាលមកពីការយឺតយ៉ាវ ការបាត់ ឬ ខូចភារៈវត្ថុ ឬ ទំនិញដែលត្រូវដឹកជញ្ជូន ឬ ការចុះតម្លៃបណ្តាលមកពីការយឺតយ៉ាវ ។

មាត្រា៨៥ -កាលណាអ្នកជញ្ជូនយឺតយ៉ាវក្នុងការលើកដាក់ភារៈវត្ថុ ឬ ទំនិញ អ្នកដឹកជញ្ជូនមានសិទ្ធិតម្រូវអោយជួសជុលការបង់ខាត និងបញ្ឈប់កិច្ចសន្យា ។

មាត្រា៨៦ -អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវអំពីការបាត់បង់ ឬ ការខូចខាតលើវត្ថុដឹកជញ្ជូន ។ អ្នកដឹកជញ្ជូនក៏ត្រូវទទួលខុសត្រូវ អំពីគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលឡើងដល់អ្នកដំណើរក្នុងពេលដែលខ្លួនដឹកជញ្ជូនដែរ ។

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវរួចផុតពិការទទួលខុសត្រូវខាងលើ ក្នុងករណីប្រធានសក្តិ ឬ ក្នុងករណីអ្នកដំណើរត្រូវរងគ្រោះដោយមកពីការធ្វេសប្រហែសរបស់ខ្លួន ។

បើភារៈវត្ថុ ឬ ទំនិញដែលត្រូវគេប្រគល់អោយដឹកជញ្ជូនអន្តរាយដោយចោរកម្ម អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវជួសជុលសំណង នៃភារៈវត្ថុ ឬ ទំនិញនេះ ។

មាត្រា៨៧ -អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវធានាអំពីការខូចខាតលើវត្ថុ ប្រសិនបើការខូចខាតនោះមិនមែនបណ្តាលមកពីករណីប្រធានសក្តិ ឬ វិបត្តិផ្ទាល់នៃវត្ថុនោះ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវជាពិសេសចំពោះការបាត់បង់ ឬ ការខូចខាតដែលបណ្តាលមកការ យឺតយ៉ាវដោយគ្មានមូលហេតុសមស្របនៅពេលដឹកជញ្ជូន ។

មាត្រា៨៨ -បណ្តឹងសុំជួសជុលការខូចខាតត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃដែលម្ចាស់របស់បានដឹងថាបាត់ ឬ ខូចខាត ឬ គិតពីថ្ងៃដែលអ្នកដំណើបានទទួលរងគ្រោះ ។

ផ្នែកទី ៦

កិច្ចសន្យានការផ្ញើទុក

មាត្រា៨៩ -កិច្ចសន្យានៃការផ្ញើទុក ជាកិច្ចសន្យាដែលជនម្នាក់ផ្ញើចលនវត្ថុណាមួយនឹងជនម្នាក់ទៀតអោយរក្សាទុកដោយឥតយកឈ្នួល យកឈ្នួលហើយអោយប្រគល់វត្ថុនោះទៅជនដែលយកមកផ្ញើនោះវិញ ឬ ប្រគល់អោយជនណាដែលអ្នកផ្ញើប្រាប់ ឈ្មោះមកយ៉ាងច្បាស់ តាមពេលដែលសន្មត់ ឬ នៅពេលដែលទារយកវត្ថុនោះវិញ ។

មាត្រា៩០ -តាមគោលការណ៍ បើកិច្ចសន្យាមិនបានចែងអំពីឈ្នួលទេ អ្នកទទួលបញ្ញើមិនត្រូវបានឈ្នួលឡើយ ។

មាត្រា៩១ -អ្នកទទួលបញ្ញើ ត្រូវរក្សាបញ្ញើអោយគង់ ហើយត្រូវប្រគល់អោយវិញនៅពេលដែលបានសន្មត់ ឬ នៅពេលដែល អ្នកផ្ញើមកយក ។

អ្នកទទួលបញ្ញើគ្មានសិទ្ធិយកបញ្ញើទៅប្រើប្រាស់ទេ បើគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកផ្ញើ ។

មាត្រា៩២ -អ្នកទទួលបញ្ញើត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការខូចខាត ឬ ការបាត់បង់នៃបបញ្ញើដែលកើតឡើងដោយកំហុសរបស់ខ្លួន ។ បើបញ្ញើអន្តរាយ ឬ បាត់ដោយករណីប្រធានសក្តិ អ្នកទទួលបញ្ញើមិនត្រូវសងទេ ។

មាត្រា៩៣ -បើផ្ញើមានឈ្នួល ហើយបញ្ញើនោះ ត្រូវអន្តរាយដោយចោរកម្ម អ្នកទទួលបញ្ញើត្រូវសង ។

បើផ្ញើឥតឈ្នួល ហើយបញ្ញើត្រូវអន្តរាយដោយចោរកម្ម អ្នកទទួលបញ្ញើមិនត្រូវសងទេ ប្រសិនបើអ្នកទទួលបញ្ញើមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ខ្លួនមានការប្រុងប្រយ័ត្នដែរ ក្នុងការរក្សាបញ្ញើនោះ ។

ប៉ុន្តែម្ចាស់សណ្ឋាគា ម្ចាស់ទៀម ម្ចាស់ភោជនាគារ ត្រូវទទួលសងទ្រព្យរបស់ជនទាំងឡាយដែលមកនៅស្នាក់អាស្រ័យក្នុងគ្រឹះស្ថានរបស់ខ្លួនបានផ្ញើទ្រព្យនោះក្រុងគ្រឹះស្ថានរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវអន្តរាយដោយចោរកម្ម ។

ផ្នែកទី ៧

កិច្ចសន្យានការអោយខ្ចីប្រើ

មាត្រា៩៤ -ការអោយខ្ចីប្រើក៏គ្មានយកការប្រាក់ ឬឈ្នួលអ្វីទេ។ អ្នកដែលអោយវត្ថុណាមួយទៅអោយគេខ្ចីប្រើ នៅតែជា កម្មសិទ្ធិករនៃវត្ថុនោះដដែល ។

មាត្រា៩៥ -អ្នកខ្ចីមិនអាចលក់ ឬដូរវត្ថុ ឬអោយវត្ថុនោះទៅតតីយជនខ្ចីប្រើដោយគ្មានការព្រមព្រៀងពីអ្នកឱ្យខ្ចីបានឡើយ ។

មាត្រា៩៦ -អ្នកខ្ចីត្រូវប្រើប្រាស់វត្ថុនោះអោយល្អ ថែទាំបីដូចខ្លួនជាម្ចាស់វត្ថុ និងប្រើអោយសមស្របនឹងមុខការរបស់វា ។

អ្នកខ្ចីត្រូវទទួលរ៉ាប់រងចេញសោហ៊ុយក្នុងការថែទាំវត្ថុនោះ ។

មាត្រា៩៧ -បើវត្ថុនោះខូចខាត ឬ បាត់ដោយករណីប្រធានសក្តិ អ្នកខ្ចីមិនត្រូវទទួលសងឡើយ ប៉ុន្តែបើការខូចខាត ឬ ការបាត់បណ្តាលមកពីកំហុសរបស់ខ្លួន អ្នកខ្ចីត្រូវសងតម្លៃវត្ថុនោះទៅអោយអ្នកអោយខ្ចី ។

មាត្រា៩៨ -អ្នកខ្ចីត្រូវ ប្រគល់វត្ថុអោយទៅម្ចាស់វត្ថុវិញ នៅពេលដែលបានកំណត់ ។ បើកិច្ចសន្យាគ្មានបានកំណត់យ៉ាងណាទេ អ្នកខ្ចីអាចទារយកវត្ថុរបស់ខ្លួនវិញក្នុងពេលណាក៏បាន ។

មាត្រា៩៩ -បើអ្នកខ្ចីយកវត្ថុទៅប្រើការក្រៅពីមុខការរបស់វា អ្នកអោយខ្ចីអាចទារវត្ថុរបស់ខ្លួនភ្លាមវិញបាន ថ្វីបើមិនទាន់ដល់រយៈពេលកំណត់ ។

ផ្នែកទី ៨

កិច្ចសន្យានការជួល

មាត្រា១០០ -ការជួលជាកិច្ចសន្យាដែលអ្នកជួលសន្យាថានឹងផ្តល់ទៅអោយអ្នកទទួលជួលនូវវត្ថុណាមួយ ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយតម្រូវអោយគិតថ្លៃនៃការជួលវត្ថុនោះអោយអ្នកជួល ។

វត្ថុដែលអាចជួលបាននោះ គឺវត្ថុជាអចលនវត្ថុ ឬ ជាចលនវត្ថុ ។

មាត្រា១០១ -កិច្ចសន្យានៃការជួលអាចកំណត់ ឬ មិនកំណត់ក៏បាននូវរយៈពេលនៃការជួល ក្នុងករណីដែលគ្មានកំណត់ រយៈពេល នៃការជួល ចិរវេលានៃកិច្ចសន្យាមានកំណត់ ១២ ឆ្នាំយ៉ាងយូរ

កិច្ចសន្យានៃការជួលដែលមានកំណត់លើសពីមួយឆ្នាំ ត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។

មាត្រា១០២ -កាលបើកិច្ចសន្យានៃការជួលបានធ្វើដោយគ្មានសំបុត្រស្នាម ហើយប្រសិនបើភាគីម្ខាងប្រកែកបន្ទាល់នៃការជួលនេះ នឹងយកសំអាងសាក្សីមកបញ្ជាក់បាន លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានៃការជួលនោះ មានកំណត់ត្រឹមតែមួយឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា១០៣ -អ្នកជួលត្រូវផ្តល់វត្ថុដែលមានសភាពនៅល្អអោយទៅអ្នកទទួលជួល ត្រូវជៀសវាងនូវអំពើទាំងពួងដែលនាំអោយរំខានដល់អ្នកទទួលជួល ហើយត្រូវរ៉ាប់រងដល់អ្នកទទួលជួលអំពីការរំខានទាំងឡាយដែលបណ្តាលមកពីតតីយជនដែលទាម មានសិទ្ធិមួយលើវត្ថុជួលនោះ ដូចជាកម្មសិទ្ធិ ការបញ្ចាំជាដើម ។

មាត្រា១០៤ -អ្នកជួលត្រូវទទួលបន្ទុកការជួសជុលធំៗ ចំពោះវត្ថុជួល លើកលែងតែច្បាប់ ឬ កិច្ចសន្យាចែងផ្សេងពីនេះ ។

មាត្រា១០៥ -អ្នកទទួលជួលត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃឈ្នួលតាមកាលកំណត់ ត្រូវប្រើប្រាស់វត្ថុជួលអោយសមស្របនឹងមុខការនៃវត្ថុជួល និងតាមកំណត់នៃកិច្ចសន្យា ត្រូវថែទាំវត្ថុនោះអោយបានគង់វង់ ត្រូវទទួលបន្ទុកនូវការជួសជុលបន្តិចបន្តួចដែលជាការជួសជុលធម្មតា លើកលែងតែច្បាប់ និងកិច្ចសន្យាចែងផ្សេងពីនោះ ។

មាត្រា១០៦ -នៅពេលចប់កិច្ចសន្យាអ្នកទទួលជួលត្រូវប្រគល់ទៅអោយអ្នកជួលវិញនូវវត្ថុជួលដែលត្រូវនៅមានសភាពល្អគឺគ្មានការបាក់បែកគ្មានការខូចខាតឬគ្មានការកែប្រែនៃវត្ថុនោះដែលបណ្តាលមកពីអំពើនៃអ្នកទទួលជួល។

មាត្រា១០៧ -អ្នកជួលអាចរំលាយកិច្ចសន្យានៃការជួលបាន ប្រសិនបើអ្នកទទួលជួលមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬក៏យកវត្ថុជួលនោះទៅប្រើប្រាស់ខុសអំពីការដែលត្រូវប្រើ ឬ ក៏ប្រើនៅក្នុងការដែលនាំអោយអន្តរាយដល់វត្ថុនោះ ។

មាត្រា១០៨ -អ្នកទទួលជួលមិនអាចជួលវត្ថុបន្តទៅអោយអ្នកដទៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកជួលឡើយ លើកលែងតែកិច្ចសន្យាចែងផ្ទុយពីនេះ ។

មាត្រា១០៩ -អ្នកទទួលជួលដែលបានជួលវត្ថុបន្ត ត្រូវនៅជាប់កាតព្វកិច្ចជាមួយនឹងអ្នកជួលដដែល ជាអាទិ៍អ្នកទទួលជួលត្រូវទទួលខុសត្រូវលើអ្នកទទួលជួលបន្តពីខ្លួន ចំពោះការមិនបង់ប្រាក់ថ្លៃឈ្នួល ការបែកបាក់ ការខូចខាតទាំងឡាយនៃវត្ថុជួល ដែលបណ្តាលមកពីអំពើរបស់អ្នកទទួលជួលបន្ត ។

មាត្រា១១០ -ចំពោះកិច្ចសន្យានៃការជួលសម្រាប់ថិរវេលាគ្មានកំណត់ គូភាគីអាចនឹងរំលាយបានលុះត្រាតែមានការអោយដំណឹងមុនមួយខែយ៉ាងតិច ឬ ពីរខែយ៉ាងយូរ ។

មាត្រា១១១ -ទោះអ្នកជួលស្លាប់ក្តីក៏កិច្ចសន្យានៃការជួលត្រូវតែអនុវត្តតទៅទៀត ។ បើអ្នកទទួលជួលស្លាប់វិញ កិច្ចសន្យានៃការជួលនឹងលែងយកមកអនុវត្តបាន លុះណាតែទាយាទលែងចង់ជួលតទៅទៀត ។

ផ្នែកទី ៩
កិច្ចធានាដោយបុគ្គល

មាត្រា១១២ -កិច្ចធានាដោយបុគ្គល ជាកិច្ចសន្យាមួយដែលតតីយជនម្នាក់ហៅថាអ្នកធានាសន្យានឹងដើមបំណុលថា ខ្លួនទទួលបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលជំនួសកូនបំណុល ប្រសិនបើកូនបំណុលនេះមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនចំពោះដើមបំណុល ។ កិច្ចសន្យានេះត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។

មាត្រា១១៣ -បំណុលតែមួយអាចមានអ្នកធានាច្រើនបាន ។

មាត្រា១១៤ -កិច្ចធានាណាមួយចែងអំពីកាតព្វកិច្ចដែលច្បាប់ទុកជាមោឃៈ កិច្ចធានានោះទុកជាអសារបង់ ប៉ុន្តែបើមោឃភាព នោះមានមូលហេតុមកពីកូនបំណុលជាអនីតិជន កិច្ចធានានោះនៅទុកជាបានការដដែល ។

មាត្រា១១៥ -ដើមបំណុលអាចប្តឹងពីអ្នកធានាដំណាលគ្នានឹងប្តឹងកូនបំណុលក៏បាន ឬ ប្តឹងក្រោយក៏បាន ។

មាត្រា១១៦ -ក្រោយពីមានសាលក្រមរបស់តុលាការប្រជាជន អ្នកធានាអាចទាមទារអោយដើមបំណុលអូសទ្រព្យរបស់កូនបំណុល លក់មុនសិន រួចសឹមសម្រេចអូសទ្រព្យរបស់ខ្លួនជាក្រោយបាន ។

មាត្រា១១៧ -បើលក់ទ្រព្យរបស់នៃកូនបំណុលទៅហើយ បានប្រាក់មិនគ្រាន់នឹងសងបំណុលទាំងអស់ទេ អ្នកធានាត្រូវនៅជំពាក់ប្រាក់ដែលនៅខ្វះ ។

មាត្រា១១៨ -ក្នុងករណីមានអ្នកធានាច្រើននាក់ នោះអ្នកធានាម្នាក់ៗត្រូវជាប់ធានាបំណុលទាំងមូលហាក់ដូចជាអ្នកធានាមានតែម្នាក់ ។ អ្នកធានាទាំងអស់ត្រូវរួបរួមគ្នាសងបំណុលទាំងនោះ ។

មាត្រា១១៩ -បើអ្នកធានាបានសងប្រាក់ជួសកូនបំណុលដែលខ្លួនធានាហើយ សិទ្ធិទាំងប៉ុន្មាននៃដើមបំណុលត្រូវបានទៅអ្នកធានាទាំងអស់ ។ អ្នកធានាមានសិទ្ធិទារអោយកូនបំណុលសងប្រាក់ដែលខ្លួនបានសងជួសមកវិញ ព្រមទាំងការប្រាក់ និងសោហ៊ុយ បង់ខាតតាំងពីថ្ងៃដែលខ្លួនបានសងជំនួស ។

មាត្រា១២០ -កាលបើអ្នកធានាម្នាក់បានចេញប្រាក់សងជំនួសកូនបំណុល អ្នកធានានោះអាចប្តឹងទារសំណងបានពីអ្នកដ៏ទទៀត ដែលត្រូវសងតាមចំណែករៀងៗខ្លួន ក្នុងករណីកូនបំណុលស្ថិតនៅក្នុងអសាធនភាព ។

ជំពូកទី ៣
អំពីការទទួលខុសត្រូវក្រៅកិច្ចសន្យា

មាត្រា១២១ -ជនណាបានធ្វើអោយមានការខូចខាតដល់អ្នកដទៃដោយកំហុសរបស់ខ្លួន ជននោះត្រូវជួសជុលការខូចខាតនោះ ។ ទោះបីការខូចខាតកើតមកអំពីអំពើប្រព្រឹត្តដោយចេតនា ដូចជាការធ្វេសប្រហែស ឬ ការខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្នក្រុងការត្រួតមើល ថែទាំក៏ដោយ ក៏ជនល្មើសត្រូវតែជួសជុលការខូចខាតនោះដែរ ។

មាត្រា១២២ -ជនវិកលចរិត និងអនីតិជនអាយុតិចជាង ១៤ឆ្នាំ ជាអសមត្ថជន ។ ជនទាំងនោះមិនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូតខាតដែលខ្លួនបានធ្វើអោយកើតឡើងដល់អ្នកដទៃឡើយ ។

មាត្រា១២៣ -ឪពុក ម្តាយ និងអ្នកអាណាព្យាបាលព្រមទាំងជនផ្សេងៗ ដែលទទួលបន្ទុកត្រួតមើលថែទាំអសមត្ថជនត្រូវទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះការខូចខាតដែលអសមត្ថជននោះបានធ្វើអោយកើតឡើង ។

មាត្រា១២៤ -អនីតិជនអាយុច្រើនជាង ១៤ឆ្នាំ ប៉ុន្តែមិនទាន់គ្រប់ ១៨ឆ្នាំត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាត ដែលខ្លួនបានធ្វើដល់អ្នកដទៃ ។ ការជួសជុលការខូចខាតត្រូវអនីតិជននេះ នឹងឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលនៃអនីតិជននោះទទួលខុសត្រូវរួម ។ ក្នុងករណីដែលអនីតិជននេះគ្មានប្រាក់ ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិដើម្បីជួសជុលការខូចខាតនោះ ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាត្រូវសងជួស ។

មាត្រា១២៥ -អង្គការរដ្ឋ អង្គការសង្គម អង្គការសមូហភាព សហគ្រាស ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលកម្មាភិបាល បុគ្គល កម្មកររបស់ខ្លួនបានធ្វើអោយកើតឡើងក្នុងពេល ឬ នៅពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ជនទាំងនោះ ។

មាត្រា១២៦ -និយោជិកត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដល់អ្នកដទៃ បណ្តាលមកពីនិយោជិករបស់ខ្លួនក្នុងពេល ឬ នៅពេលអនុវត្តការងារដែលនិយោជកបានប្រគល់អោយធ្វើ ។

មាត្រា១២៧ -កម្មសិទ្ធិករនៃសត្វ ឬ ជនដែលប្រើសត្វត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលកើតឡើងដល់អ្នកដ៏ទៃ ដោយសារសត្វដែលនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ទោះបីអន្តរាយនោះកើតឡើងនៅពេលសត្វរួចក្តី ឬ នៅពេលសត្វវង្វេង ខ្វាត់ភ្លាត់ក្តី ។

មាត្រា១២៨ -កម្មសិទ្ធិករត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាត ដែលកើតឡើងដល់អ្នកដទៃដោយសារទ្រព្យរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើការខូចខាតនោះបណ្តាលមកអំពីការខ្វះខាតថែទាំ ខ្វះការត្រួតពិនិត្យ ឬ ក៏ដោយសារសំណង់របស់ខ្លួនសង់មិនបានត្រឹមត្រូវល្អ ។

មាត្រា១២៩ -ប្រសិនបើការខូចខាតបណ្តាលមកពីជនប្រព្រឹត្តបទល្មើសច្រើននាក់ ជនទាំងនេះត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមចំពោះជនរងគ្រោះក្នុងករណីខ្លះតុលាការប្រជាជនអាចសម្រេចសេចក្តីអោយបុគ្គលម្នាក់ៗ ដែលបានធ្វើអោយមានការខូចខាតសងទៅជនរងគ្រោះតាមសមាមាត្រនៃការចូលរួមប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា១៣០ -ជនដែលទទួលខុសត្រូវរួមជាមួយអ្នកទទួលខុសត្រូវឯទៀត ហើយបានសងជំនួសជនទាំងនេះ ជននោះមានសិទ្ធិទាមទារអោយជនទទួលខុសត្រូវឯទៀតសងមកខ្លួនវិញ ដោយគិតទៅតាមកម្រិតនៃអំពើប្រព្រឹត្តដែលម្នាក់ៗបានប្រព្រឹត្ត ។

មាត្រា១៣១ -អង្គការ ឬ ជនដែលបានទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីកំហុសរបស់ជនម្នាក់ទៀត អង្គការ ឬ ជននោះមានសិទ្ធិប្តឹងទាមទារសំណងពីជនខាងក្រោយនេះវិញ ។

មាត្រា១៣២ -ក្នុងករណីដែលការខូចខាតបណ្តាលមកពីកំហុសជនរងគ្រោះផងដែរនោះ ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះចំណែកនៃការខូចខាតនោះដែរ ។

មាត្រា១៣៣ -ជនដែលធ្វើអោយមានការខូចខាតដល់អ្នកដទៃ នឹងអាចអោយរួចខ្លួនពីការទទួលខុសត្រូវបាន ប្រសិនបើ៖

១-ការខូចខាតបានកើតឡើងក្នុងករណីប្រធានសក្តិ ។

២-ការខូចខាតបណ្តាលមកពីកំហុសរបស់ជនរងគ្រោះ ។

មាត្រា១៣៤ -ប្រសិនបើការខូចខាតបានកើតឡើងដោយមានការព្រមព្រៀងពីជនរងគ្រោះ ហើយអំពើនោះគ្មានប៉ះពាល់ ឬ គំរាមកំហែងដល់ប្រយោជន៍សង្គមទេ នោះមិនត្រូវអោយមានការជួសជុលសំណងនៃការខូចខាតឡើយ ។

មាត្រា១៣៥ -បណ្តឹងសុំជួសជុលសំណងនៃការខូចខាតមានអាជ្ញាយុកាលកំណត់ ៣ ឆ្នាំ។

ជំពូកទី ៤

អំពីបទបញ្ញត្តិអវសាន

មាត្រា១៣៦ -កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលកើតឡើងមុនក្រឹត្យ-ច្បាប់នេះ ហើយមិនអាចដោះស្រាយតាមក្រឹត្យ-ច្បាប់នេះ បាននោះត្រូវដោះស្រាយតាមគោលនយោបាយរបស់ក្ស និងរដ្ឋតាមសមធម៌ ឬ តាមទំនៀមទំលាប់ និងប្រពៃណី។ ដំណោះស្រាយនៃកិច្ចសន្យាខាងលើនេះមានកំណត់ ប្រាំ ឆ្នាំ គឺពីថ្ងៃដែលក្រឹត្យ-ច្បាប់នេះចូលជាធរមាន។

មាត្រា១៣៧ -ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីតុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ត្រូវទទួលបន្ទុក អនុវត្តក្រឹត្យ-ច្បាប់នេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

មាត្រា១៣៨ -ក្រឹត្យ-ច្បាប់នេះមានអនុភាពគតិយុត្តិចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨៨

ជ. ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និងត្រា

ហេង សំរិន

ទទួលបន្ទុកអនុវត្ត

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា និងត្រា

ហ៊ុន សែន

ដើម្បីចម្លងចែក

អគ្គលេខាធិការក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ហត្ថលេខា និងត្រា

ចាន់ វែន